

2026-06-25
KN2026/01425**Klimat- och näringslivsdepartementet**Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 EskilstunaAffärsverket svenska kraftnät
Box 1200
172 26 Sundbyberg

Uppdrag till Energimarknadsinspektionen och Affärsverket svenska kraftnät att föreslå åtgärder för att förbättra prissäkringsmöjligheterna på elmarknaden

Regeringens beslut

Regeringen ger Energimarknadsinspektionen och Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) i uppdrag att föreslå åtgärder för att förbättra prissäkringsmöjligheterna på elmarknaden i syfte att främja investeringar i produktion och användning av el.

I uppdraget ingår att:

- analysera möjligheterna till långsiktig prissäkring på elmarknaden och hur långsiktig prissäkring underlättar för investeringar i produktion och användning av el,
- identifiera förändringsbehov på elmarknaden avseende långsiktig prissäkring för att möjliggöra de investeringar i produktion och användning av el som behövs för att uppfylla planeringsmålet och leveranssäkerhetsmålet,
- särskilt analysera hur prissäkringsinstrument, som bland annat långsiktiga elköpsavtal, kan utformas och användas för att möjliggöra snabbare anslutning av stora elanvändare till elsystemet, genom att dessa elanvändare investerar i ny fossilfri elproduktion som matchar deras elanvändning,
- lämna förslag på åtgärder för varje identifierat förändringsbehov. Förslagen ska vara detaljerade i utformning, genomförande, finansiering och inkludera konsekvensanalyser,

- lämna nödvändiga författningsförslag med tillhörande konsekvensutredningar i enlighet med förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Myndigheterna ska säkerställa att lämnade förslag är förenliga med EU:s regelverk om statligt stöd.

Vid genomförandet av uppdraget ska myndigheterna inhämta synpunkter från relevanta offentliga och privata aktörer. Bland annat ska synpunkter inhämtas från Verket för innovationssystem (Vinnova) och Research Institutes of Sweden (RISE). Myndigheterna ska beakta och vidareutveckla de för detta uppdrag relevanta slutsatser som Svenska kraftnät drog vid genomförandet av uppdraget om att se över anslutningsprocessen till elsystemet och tillträdet till elmarknaden (KN2025/01694).

Energimarknadsinspektionen och Svenska kraftnät ska senast den 3 juni 2027 redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet).

Skälen för regeringens beslut

Sveriges konkurrenskraft och välfärd bygger på tillgång till fossilfri energi till konkurrenskraftiga priser. För att nå klimatmålen och möjliggöra den gröna omställningen behöver Sverige ersätta fossila bränslen med fossilfri energi samtidigt som industrin får goda förutsättningar att växa och vara konkurrenskraftig. Det svenska näringslivet ska ges förutsättningar att vara ledande i den gröna omställningen.

Den 29 maj 2024 antog riksdagen två nya mål för Sveriges elsystem: ett leveranssäkerhetsmål och ett planeringsmål. Leveranssäkerhetsmålet innebär att det svenska elsystemet ska ha förmågan att leverera el där efterfrågan finns, i rätt tid och i tillräcklig mängd, i den utsträckning det är samhällsekonomiskt effektivt. Omotiverade hinder i elsystemet ska undanröjas för att skapa förutsättningar för en effektiv marknad som främjar konkurrenskraftiga priser. Planeringsmålet innebär att elsystemet ska ge förutsättningar för att leverera den el som behövs för en ökad elektrifiering och för att göra den gröna omställningen möjlig. Målet ska underlätta i planeringen för att kunna möta ett elbehov om minst 300 TWh år 2045. Behovet av el i olika geografiska områden bör tydliggöras för år 2030, 2035, 2040 och 2045 och följas upp vid regelbundna kontrollstationer, med start 2030.

Den 25 januari 2024 beslutade regeringen att tillsätta en särskild utredare att analysera och föreslå hur den svenska elmarknaden kan utvecklas (dir. 2024:12). I utredarens uppdrag ingick bland annat att föreslå på vilket sätt den finansiella elmarknaden och långsiktiga energiköpsavtal kan utvecklas och utreda vilken roll marginalkontrakt kan ha på en framtida elmarknad. Utredningen överlämnade den 24 april 2025 sitt betänkande Spänning i tillvaron – hur säkrar vi vår framtida elförsörjning? (SOU 2025:47). Utredningen bedömer att det är osäkert om marknaden på egen hand kommer att få till stånd den mångfald och volym av investeringar i fossilfri elproduktion som krävs på rätt plats vid rätt tidpunkt för att nå klimatmålen och tillgodose el på konkurrenskraftiga villkor.

Den 20 februari 2026 presenterade regeringen en ny AI-strategi med målet att Sverige ska vara bland de tio främsta länderna i världen inom AI. I strategin konstateras att användningen av AI kommer öka efterfrågan på energi och infrastruktur. Utbyggnaden av beräkningskapacitet behöver beakta tillgången till elnät och elproduktion. För att möjliggöra en effektivare utbyggnad behövs en stärkt samordning och samarbete mellan berörda aktörer om anläggningarnas placering, samt balans i producerad och förbrukad energi.

Den 29 april 2026 rapporterade Svenska kraftnät ett uppdrag om att se över anslutningsprocessen till elsystemet och tillträdet till elmarknaden för ett starkare och mer konkurrenskraftigt Sverige (KN2025/01694). I rapporten fastställs att det är avgörande att ny elproduktion i högre takt etableras med efterfrågetillväxten och att det därför kan vara motiverat att utreda om någon form av krav t.ex. på tillförsel av ny elproduktion för etablering av ny storskalig elanvändning kan vara lämpligt. Svenska kraftnät ser att detta skulle kunna ske genom tecknande av långsiktiga elköpsavtal. Myndigheten avser att analysera möjligheten för att införa sådana krav och inkluderar flera aspekter som bör beaktas i en utredning.

Det finns en stor efterfrågan på ytterligare anslutning till elsystemet. Enligt Svenska kraftnät var anslutningsköen, d.v.s. hur mycket kapacitet myndighetens kunder önskar ansluta, i början av 2026 ungefär lika stor som den kapacitet dagens elsystem redan hanterar. För att hantera det efterfrågade anslutningsbehovet kommer det att krävas att den ökade elförbrukningen matchas av ny elproduktion.

Regeringen bedömer att det bör analyseras om den som investerar i ny storskalig elanvändning ska kunna gå före i anslutningskön genom att tillföra motsvarande fossilfri elproduktion med samma lastkurva. Syftet är att motverka att elektrifieringen och omställningen till ett fossilfritt samhälle påverkas negativt. Det bedöms också öka samhällets acceptans för anslutning av storskalig elanvändning om en sådan elanvändare tar med sig produktion för att minska bland annat prispåverkan.

Regeringen konstaterar att elmarknadsutredningen och myndigheterna identifierat ett potentiellt behov av åtgärder för att möjliggöra de investeringar i produktion och användning av el som behövs för att uppfylla planeringmålet och leveranssäkerhetsmålet utan att lämna några förslag på åtgärder. Samtidigt indikerar Svenska kraftnäts anslutningskö att det finns behov av åtgärder.

Regeringen bedömer därför att det finns skäl att ta ytterligare steg för att åtgärder som ger elmarknaden förutsättningar att bidra till uppfyllelse av de energipolitiska målen ska komma på plats. För att nå målen behövs tillräckliga investeringsvolymerna samt att investeringar genomförs och ansluts till elsystemet i rätt tid och på de platser där de gör störst nytta för elsystemet. Det bör undvikas att investeringar i ny elanvändning tränger undan annan elanvändning och driver upp elpriserna.

På regeringens vägnar

Ebba Busch

Åsa Leander

Kopia till

Försvarsdepartementet/ETU och MF
Finansdepartementet/BA, SFÖ och DOF